

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De vacatione contingente ob priuationem. punct. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

juxta text. in c. unico, de desponsat. impuber. in 6. et per sponsalia omnes sentiant non vacare beneficia ipso iure, ergo nec vacant per huiusmodi contractum. Neque obstat esse matrimonium atenuatum, quia non ob quamlibet attentionem inducitur beneficium vacatio, sed ob attentionem culpabilem, nullam inducentem obligationem: sic Bernard. Diaz. pract. cap. 30. n. 6. Iulius Clarus pract. lib. 3. quest. 73. num. 5. Couarr. 4. decret. 2. p. c. 6. §. 3. num. 4. Garc. 11. p. de benef. cap. 8. num. 20. §. 22.

§. VII.

De vacatione beneficiorum ob religionis ingressum.

- 1. Professione religionis tacita, vel expressa beneficia vacant.
- 2. Exciipiuntur Equites professi in ordinibus militariibus, excepto ordine sancti Iohannis.
- 3. Ante professionem nec beneficia, nec pensiones vacant.
- 4. Adde esse nouitias prorogatur.
- 5. Fructus beneficij, qui percipi possunt in absentia, nouitio acquiruntur.
- 6. Expenditur qualiter nouitius ad electionem ratione beneficij competentem vocari debent.
- 7. Quid dicendum de vacatione beneficiorum, & pensionum religioforum sanctissime Societatis Iesu.

Beneficia ipso iure vacare professione religionis tacita vel expressa constans est omnium sententia ex text. in cap. beneficium, de regularib. l. 6. vbi Doctores omnes. Nam religiosus professus reputatur mundo mortuus, & sicut per mortem omnia beneficia vacant, ita per professionem vacare debent. Quod non ideo de beneficiis, sed de iure ad illa, & de pensionibus Ecclesiasticis intelligendum est, sicut diximus de matrimonio p. precedenti, & tradit Thom. Sanc. l. 7. in decal. c. 4. n. 5. §. 13. c. 29. n. 2. §. 8.

Ab hac doctrina excipiendi sunt Equites professi in ordinibus S. Iacobi, Calatrax, & Alcantaræ, quorum beneficia, & pensiones non vacant eorum professione: eo quod non sint vere, & proprie religiosi, nec solemnem professionem emittant, & etiam vere religiosi sunt, non sunt inhabiles, & incapaces eorum votis habendi proprium, secus vero videtur dicendum in Equitibus S. Iohannis, qui solemnem faciunt professionem. Sanchez, l. 7. in decal. c. 29. n. 4.

ante professionem tacitam vel expressam nequaquam beneficia, nec pensiones vacant, vt ex suprad. cap. beneficium, de regularib. in 6. expressè constat. Quod adeo verum est, vt etiam nouitias ultra annum prorogetur, beneficia nulla ratione vacare censenda sunt. Tum quia prorogatio nouitias fit cum qualitatibus sibi propriis, iuxta leg. lecta, ff. si certum petatur. Tum quia facta nouitias prorogatione liberum est nouitio habitum deserere, & ad sæculum redire: si autem beneficiis esset spoliatus, hæc libertas diminuta esset, non igitur est beneficij, sicut neque alius bonis, spoliandus, iuxta Trident. sess. 25. c. 16. de regulari sic Mandos. in casibus annalibus, n. 63. casu 192. ad finem. Thom. Sanchez, lib. 7. in decal. cap. 4. num. 6. Hinc fit si decimo quarto ætatis anno fueris religionem ingressus, tua beneficia illo biennio sequenti quo professionem emittere non potes, non vacare, quia ex iuxta causa nouitias prorogatur sic Lancello. in iuris canonici lib. 2. tit. de regularib. §. c. si conuenerit, verbo probationis, quem refert, & sequitur Sanchez, supra. Et idem est si religio ex aliqua iusta causa professionem post annum distulerit, beneficia vacare censenda non sunt.

Adde etiam absque vlla causa nouitias prorogetur, & professio differatur, beneficia non vacant. Quia solum cautum est vacare professione tacita vel expressa. Potest autem Episcopus, cui beneficium nouitij subicitur, contra nouitium, tanquam contra illegitimè abentem, procedere vsque ad beneficij priuationem. Quod intelligendum est de beneficiis residentiam exposulantibus.

Hinc constat fructus beneficij, qui percipi possunt in absentia, nouitio acquiri tanquam illius bona: quia vere retinet beneficij titulum, & possessionem, & tanquam de bonis propriis disponere potest. Garc. 1. p. de benef. cap. 9. num. 28. Sanchez, dicto lib. c. 4. num. 18. Suar. 3. de relig. lib. 5. c. 16. n. 12. Dixi qui percipi possunt in absentia, nam distributiones quotidianæ, aliæque annuatim personalis residentiam exposulantia nequaquam nouitio concedi debent, sed inresentibus accrescunt. Quia non reputatur vt præsens, cum non sit ex causis à iure expressis, & præcipue cum absit ob propriam vilitatem, Garcia & Suar. locis allegatis.

Solum est dubium de fructu beneficij, qui est electio, qua ratione nouitio competere possit? Ponamus nouitium canonicum esse alicuius Ecclesiæ, faciendamque esse à canonice electionem Prælati, vel alterius beneficij: vocandus ne est nouitius, vel remittendus ad electionem? Item est paronum alicuius beneficij, exigendumne est eius consensus? Videtur in vtroque casu nouitium vocandum esse, quia electio celebrari debet

Eerd. de Castro, Sum. Mor. Pars II.

vocatis iis qui potestatem habent eligendi, si proximi sint loco electionis. At nouitius canonicus potestatem habet eligendi, cum canonicatum retineat. Ergo vocari debet, si loco electionis proximus existat. Neque enim, vt dicit Glossa in cap. beneficium, de regularib. in 6. deterioris conditionis esse debet, qui ad bonum aspirat, & religiosam vitam probat; præcipue cum iniquitudo, & distractioni, quæ ex his electionibus nasci poterant (si frequentes sint) occurrere possent designando procuratorem, iuxta text. in c. quia propter electione, & in c. si quis, in princ. eodem tit. in 6. sic Archidiacon. dicto c. beneficij, n. 1. & ibi Probos addit, ad monachum, n. 1. Bertachin. de gabellis, 7. parte princ. n. 56. Mandos. in casibus annalibus, n. 66. casu 197.

Dicendum tamen est nouitium, cui iure speciali, & singulari electio, seu nominatio competit, vocandum esse, seu petendum eius consentum; quia ius eligendi, seu nominandi, quod ante ingressum habebat, retinet; neque in monasterium transit, & ex alia parte poterit illud ius absque dispendio religionis executioni mandare, siquidem non tenetur ad hanc executionem à monasterio exire: sic docent Glossa eo c. beneficium, de regularib. lib. 6. verbo conferendum, in fine. Azor. 2. l. lib. 12. c. 3. quest. 1. pluribus relatis Sanchez, lib. 7. in decal. c. 4. n. 12. Suar. 3. de relig. l. 5. c. 16. n. 16.

Si autem nouitio iure collegij electio, vel nominatio competat, probabilius est non esse necessario vocandum: quia fictione iuris ob statum assumptum reputatur longissime absens argum. text. in c. quamuis de procuratorib. in 6. vbi ingressus religionis, & longa peregrinatio æquiparantur: & Glossa verbo ingredi inquit etiam non proficendo, sed solum probationis causa. Sed longè distans vocari non debet, Ergo nec nouitius vocandus est. Item in illo textu procurator, qui per contestationem erat Dominus litis, religionis ingressu vsum litis amittit: sic canonicus amittere debet vsum vocis, quam in capitulo habebat. Adde si ad electionem esset vocandus, detrimentum patereur religio, cum non posset mores eius satis explorare, ob frequentem nouitij monasterio egressum, quod secus contingit cum iure speciali electio, seu nominatio competit; eaque de causa regulariter non potest his electionibus commodè adesse. Ergo vocandus non est, quia non est necessario vocandus qui creditur impeditus: & ita tenet, & late probat Glossa in dicto c. beneficium, verbo conferendum, in fine. Tiraquel. de retract. ligna gior. §. 1. gloss. 8. n. 37. Azor. 1. l. lib. 12. c. 3. quest. 1. Sanchez alios referens, lib. 7. in decal. c. 4. n. 10. Suar. 3. de relig. l. 5. c. 16. num. 16. Hinc fit, non posse nouitium eligere procuratorem cui vires suas committat, neque collegium obligatum esse illum admittere, quia necessario vocandus non est. Azor. & Sanchez, supra. Verum si nouitius ad electionem accesserit siue vocatus, siue non vocatus admittendus est, quia priuari non debet iure eligendi, quod habet, sic Azor. Sanchez; & Suar. locis allegatis.

Hucusque diximus de vacatione beneficiorum, pensionum, & fructuum cuiuscumque religiosi, restat dicendum de religiosis, & nouitiis nostræ Societatis Iesu. Et quidem si solemnem professionem emittant, aut in gradum coadiutorij admittantur, beneficia, pensiones, & fructus vacant ac vacant professione cuiuscumque religionis; quia in hac parte nihil est speciale. Verum si solum vota biennij veros religiosos constituentia emiserint, pensiones non vacant, sed illas validè, & licite retinere possunt; quia bonorum dominio non priuatur illis votis, si tamen non possint absque consensu Superioris de illis, eorumque fructibus disporre, Sanchez, lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 10. Beneficia vero etiam ipso iure non vacant per vota biennij, quia (vt dictum est) illis votis non reldantur religiosi incapaces habendi proprium: quæ est ratio ob quam professione beneficia vacant. At præscriptio nostræ Societatis antequam voto biennij emittantur, resignari debent: sic habetur in §. congregat. generalis. can. 5. ibi. Nostri qui ante ingressum in societatem Ecclesiasticam beneficia quæcumque obtinent finito probationis biennio priusquam vota simplicia scholasticorum emittant, omnino resignent, non obstante canone primæ congregationis, qua cautum erat. Ne nostri qui ante ingressum in societatem, habebant beneficia, congregentur ea relinquere ante professionem nisi iubente Generali, Commissario, vel Provinciali post primum annum probationis, Et vt ergo supradictæ resignationis vacant, & non aliunde: sic Sanchez, l. 7. in decalog. c. 4. n. 7.

§. VIII.

de vacatione contingente ob priuationem.

- 1. Priuatio contingere potest lege, vel sententia, & de eorum differrentia.
- 2. Hæresis priuat ipso iure beneficiis acquisitis.
- 3. Crimen læsæ maiestatis non videtur priuare.
- 4. Qualiter homicidium priuet.
- 5. Apponuntur 4. limitationes.
- 6. Qualiter sacrilegium beneficij priuet.
- 7. Quid dicendum de simonia.
- 8. Quid de perurio.
- 9. Quid de blasphemia.

Ecce 10 Quid

- 10 Quid de falsario.
- 11 Quid de intruso.
- 12 Quid de inobediente in transgressione sequestri.
- 13 Quid de nolente ostendere titulum dispensationis, quo plura beneficia obtinet.
- 14 Quid de alienante res Ecclesie, & beneficia absque prescripta solemnitate.
- 15 Quid de ingente se administrationi beneficiorum à qua est suspensus.
- 16 Idem de apprehendente possessionem ante litterarum expeditionem.
- 17 Item de non publicante resignationem.
- 18 Item de occultante scripturas ad cameram apostolicam pertinentes.
- 19 De non assumente habitum clericalem, vel non deferente.
- 20 De non seruante decretum Pontificis in provisione positum.
- 21 Quid dicendum de crimine simulationis.
- 22 Quid de concubinato.
- 23 Quid de sodomio.
- 24 Quo loco beneficia vacant, que vacant ratione delicti.

DE
CAST
PAL
TOI
II

Dupliciter priuari beneficii potes: lege, & sententia. Sententia priuari non potes, nisi ob illa delicta, aut omnino similia, quibus priuatio beneficiorum cauetur à iure imponenda: quia cum hæc priuatio grauissima pena sit, non debet passim, & absq; fundamento imponi: sic plurius firmant Gonz. gl. 15. à n. 133. Garcia 11. p. de benef. 10. n. 2. Plura autem sunt delicta, quibus à iure beneficii priuatus venis, de quibus Rebuff. in praxi, tit. de modis amittendi benef. à n. 50. v. que in suo Breuiter ea ferè enumerat Gonz. supra, nempe si sis homicida, publicus concubinarius, sacrilegus, incendiarius, periurus, resisteret nolens, bannitus, adulter, incestuosus, incotrigibilis alector, fur, vforarius, stuprator. De quibus, & aliis videri potest, Beinar, Diaz, in sua pract. crim. Ex his ergo delictis, que beneficiorum priuationem non ipso iure, sed per sententiam inducunt, non impediunt beneficia religare in fauorem firmiter, & irrevocabiliter, vt plurius exornat Gonz. n. 147. quia tua sunt, quousq; per tres sententias conformes, vel per vnam quæ transeat in rem iudicatam cõdemneris. Item non potes priuari fructibus post delictum, & ante sententiam definitiuam acquisitis magis quam aliis bonis; quia iusto, & legitimo titulo, & non infecto acquisisti. Secus verò hæc contingunt in delictis priuationem ipso iure inducentibus: nam esse sententia declaratoria criminis requiritur, vt priuatio executioni mandetur. At à puncto commissi delicti ita infirmatur titulus, & possessio beneficii, vt posita sententia rescindantur omnes translationes factæ iam beneficiorum, quam fructuum, ipsorumque beneficium non sit cõcedendum vacare obitu delinquentis, sed priuatione delicto annexa, latus Gonzal. gloss. 15. n. 140. Azor. 2. p. l. 7. c. 17. q. 2.

Sed expendamus breuiter crimina, ob quæ ipso iure priuatio beneficiorum solet à doctoribus induci:

1. Primum est crimen hæresis: nam esse plures grauesque Doctores sentiant beneficiis acquisitis non priuare contrarium, vt probabilis, & frequenter receptum, nobis probatum fuit, tract. 4. de fide disp. 4. punct. 5. At idem est, si beneficia precibus hæreticorum fuerint licenter obtena vacant inquam ipso iure, & obtinentes inhabiles efficiuntur ad alia, textus in c. 2. §. ad hæc. de hæresis. in 6. tradit Gonz. gloss. 15. n. 68. Azor. 1. p. in iust. mor. l. 8. cap. 13. q. 8. v. scilicet. octaua pena Aug. Barb. allegat. 57. n. 250. Sed quid dicendum de iis, qui hæresis suspicionem iudicant contrahunt? v.g. De fauoribus hæreticorum, de contumaciis, & rebellibus Ecclesie censuris, & in ea contumacia perseverantibus per annus: Verius est ipso iure priuatos non esse beneficiis acquisitis, venire tamen priuandos. Vide dicta tract. de fide, disp. 7. punct. 2. Et de inforscensibus in excommunicatione optime tradit, & plurius exornat Gonz. gloss. 15. à n. 104.

2. Secundum esse potest crimen læsæ maiestatis humanæ, ratione cuius existimat Gonz. gl. 15. n. 72. cum Rebuffo in praxi, tit. de modis amittendi beneficia n. 32. Aug. Barbosa alleg. 57. n. 233. beneficia ipso iure vacare: sed huius penæ nullum est firmum fundamentum. Nam textus in c. 8. q. 1. l. 1. c. 1. solum dicit Episcopum, presbyterum, aut Diaconum, qui & domini sui regnum peruersè, & dolosè tractauerit, & in mortem ipsius aliquo machinatione insidias fuerit, debere degradari: quod verbum sententiam requirit. Synodus verò Toletana 16. qua Bernard Diaz pract. cap. 119. mouetur ad hanc vacationem inducendam, solum dicit debere sic delinquentem à copueneru Catholicorum excommunicationis sententia repelli, honore simul, & loco depulsum, omnibusque rebus exutum, quibus non denoratur vacatio ipso iure, sed per sententiam. & ita exist. mo dicendum. Adde iatis difficile esse, qualiter propriè crimen læsæ maiestatis clericus committere possit: cum sit extra iurisdictione temporalis principis, de quo videtur potest Iul. Clarus, l. 1. recept. s. reus, §. læsæ maiest. c. §. p. q. 30. Bernard Diaz, pract. c. 119.

3. Tertium est homicidium, quia cum irregularitatem inducat, videtur beneficiorum inducere priuationem. Sed tenendum est contrarium. Nam esto homicidium irregularitatem in-

ducatur, irregularis tamen non priuatur beneficiis obtentis, esto inhabilis ad obtinenda efficiatur, in tract. de irregularis, latius diximus: & multis allegatis docet Garcia 11. p. de benef. c. 10. n. 47. Et specialiter de homicidio non priuatur ipso iure beneficiis obtentis docent communiter Doctores Couarr. elemos. s. furiosus 2. p. §. 1. n. 6. Bernard Diaz, pract. c. 94. n. 1. & ibi Salcedo. Iulius Clarus §. homicidium, n. 21. Garcia 11. p. de benef. c. 10. à n. 40. Gutier, lib. 2. canon. quæst. cap. 5. n. 6. Azor. 2. p. l. 7. c. 17. q. 1. Gonzal. gloss. 15. n. 79. & 80. Francil. suat. 1. §. de testar. disp. 44. sect. 4. quod procedit, etiam si homicidium qualificatum sit. Iulius Clarus Salzedo. Azor. Gonzal. Garcia. Suar. supra. Et ratio est, quia textus hanc penam indicantes potius indicant ferendam, quam latam esse: cum non ab homine, de iudicis, cap. clericus: ne clerici, vel monachi, & cap. ex litteris de excessib. pralat.

4. Sed est limitanda conclusio in occasione, vel percussione Cardinalis Sanctæ Romanæ Ecclesie, ob quam occisionem, vel percussione beneficia ipso iure vacant: habetur expresse in cap. felix de penis, in 6. libi. Si quis Cardinalis S. R. E. iniquiter fuerit persequutus, vel percussit, vel cepit, aut se locum adiunxerit his, qui tale quid fecerint, vel concitium, vel auxilium, vel mandatum dederit, aut suo nomine factum ratum inuenit, aut suo nomine id facientes postea receperit, vel defendit, &c. Sit eis ipso iure priuatus: & tradit Rebuffo in pract. de modis amittendi beneficia num. 39. Azor. 2. p. l. 7. cap. 17. q. 1. ver. tertio. Barbosa alleg. 7. num. 245. Gonzal. gloss. 15. n. 79. Garcia 11. p. de benef. cap. 10. num. 55. Quæ pena extenditur ad filios, ac nepotes horum delinquentium, priuatur inquam beneficiis obtentis, & ad obtinenda inhabiles efficiuntur, ex l. prad. textu, in c. felix, sic Fatinac. praxi, q. 112. n. 121. & 109. Barbosa, n. 2. 6.

Secundo limitatur in occasione vel percussione Episcoporum, quia vacant ipso iure beneficia percussis, hoc obinet in illa Ecclesia, in qua episcopus percussus, prætextu contra dicta c. felix, & ex clem. 1. §. à fendo de penis, & doc. 1. Azor. dicta quæst. 1. ver. quartum est. Gonzal. gloss. 15. n. 75. Garcia n. 56. Barbosa n. 237. Debet autem Episcopus esse confirmatus, et si solum electus est non inducitur hæc priuatio, quia non est Episcopus, sed vt sit eligitur. Gonzal. gloss. 15. §. 5. num. 2. Barbosa supra.

Tertio limitatur in occasione, vel mutilatione per se, vel per alium facta. Rectoris, seu alterius clerici eiusdem Ecclesie, in qua occisor, vel mutilator beneficium habet. Quia tunc vacat ipso iure beneficium occidentis, vel mutilantis, textus est in cap. in quibusdam 12. de penis, sic Garc. num. 57. Gonzal. num. 77. Fatinac. prax. quæst. 119. num. 68. Barbosa allegat. 57. num. 239. Neque audiendus est Felio, in cap. inquisitionis de accusationib. num. 3. & cap. 2. de rescrip. num. 3. dicens, textum, in c. in quibusdam non loqui de beneficio Ecclesiastico, sed temporalis, seu profano, feudo scilicet, emphyteuti, & similibus. Non inquam audiendus est; quia expresse constat de beneficio Ecclesiastico fuisse actum. Inquit enim textus. Si patronus, vel advocatus, aut feudatarius, seu vicodominus, non alij beneficiati, cuius Ecclesia rector, vel clericum alium ipsius Ecclesie per se, vel per alios occiderit, vel mutilare auij nefando præsumptoribus patronus patronatus, advocatus advocatarius, feudatarius, vicodominus vicodominatus, beneficiarius beneficii ipsius amittant. Neque item audiendus est Azor. l. 7. cap. 18. quæst. 2. v. deinde quæres, ex supra dicto textu, non colligi ipso iure beneficiorum priuationes, quia verbum amittit non continet latam, sed ferendam, dum non addit ipso iure, vel facto, quod additum non inuenitur in supra dicto textu. Non inquam, est audiendus: nam esto id verum esset, ipso facto prædicto verbo amittantur: ex dictione prius antecederet addit clarè colligitur ipso iure priuatio: æquiuale enim ac si textus diceret, commo modo, totaliter seu, ipso facto, vt tradit Tiraquei, in leg. si uiam quam verbo reuertatur. Cod. de reuocand. donat. num. 71. Sanchez lib. 3. de matr. disp. 35. n. 8. & ita tenet in præsent. Garcia 11. p. de benef. c. 10. n. 58.

Quarto limitatur in homicidio per assassinum, qui enim propter conductus Christianum occiderit, vel de eo sic occidendo mandatum dederit, licet mors secuta non fuerit, & qui assassinum receperit, vel defendit, vel occultauerit, ipso iure beneficiis priuatus exiit, ex textu expresse Suar. num. 7. de censur. disp. 44. sect. 4. Azor. 2. p. l. 7. cap. 17. q. 1. ver. tertio. Gonzal. gloss. 15. numero 76. Fatinacius praxi, quæst. 113. numero 54.

Quinto limitatur in occidente vulnerante, vel quouis modo offendente litigantes in camera curia, contumpe iudicis, aduocatos, & procuratores, vt notatos, cuius beneficia ipso iure vacant ob crimen commissum iuxta constitutionem Alexand. VI. quæ incipit in crimine sedis, quem glarè explicat Patreus decis. 102. & 103. lib. 1. Mandoz. cõsist. 60. & 61.

6. Quartum crimen, ob quod videtur inducta vacatio ipso iure, est sacrilegium, quia constituit infamem. Cæterò cum infamem irregularitas, cap. infamem in sexto, q. 1. non sit ipso iure priuatio, esto veniat priuati, sacrilegium tamen irregularitatem, & infamem

faciat, non priuat iplo iure beneficiis, constituit tamen priuandum. Prima pars constat. Quia nullus est textus, ex quo hac priuatio colligatur annexa esse iplo iure cultibus sacrilegio. Secunda pars, scilicet sacrilegium dignum esse beneficiorum priuatione, constat ex cap. si quis presbyter 50. dist. 1. et tenent alios referentes B. nard. Diaz. pract. cap. 87. n. 2. Garc. 11. p. de benef. cap. 10. num. 178.

Limitatur in sacrilegio insequente, perentente, iur capiente Cardinalem. S. R. Ecclesie, qui iplo iure beneficiis priuatur, & dictum est ex cap. falsis de penus, &c. in capiente, seu banniente, seu percutiente Episcopum, qui beneficiis obtentis in illa Ecclesia, vbi Episcopus praesent, priuatur, et mens. 1. de penus. Deinde limitatur in sacrilegio clericum capiente, vt beneficia resignet, vel impediendo ne ad Romanam curiam citatus accedat, qui iplo iure beneficiis priuatur, clem. multorum de penus, & notat Garcia 11. p. cap. 10. num. 175.

7 Quintum crimen est simonia, ob quam priuatio beneficiorum iplo iure inducitur: si simonia consistit, & ex vtraque parte completa: ex textu in extrauag. cum deservibile. De Simonia in v. communes; & aliis relatis docent Gonzal. gloss. 15. n. 69. Flamin. lib. 7. de resignat. quest. 2. a. n. 12. August. Barbosa alleg. 57. num. 2. 1. & seqq. Intelligi tamen debet de beneficiis per simoniam acquisitis: nam beneficia rite acquisita non vacant iplo iure, vt lae diximus, disp. vlt. de Simonia punct. 2. 5. Ad idem reducitur crimen confidentiarum; vt si beneficia resignes sub confidentia, quod resignatus beneficium resignatur, vel fructus illius tibi, vel alteri cedat: tua beneficia, & resignatus poterunt per sententiam vacare iuxta constitutionem Pij IV. incipientem, Romanum Pontificem, sub Kalendis Ianuarij 1569, de qua Flamin. de confidentia, q. 58. per totam, & nos diximus illa disp. de simon. eodem punct. 2. 5.

8 Sextum est crimine peritium, quod secundum Rebuff de pass. possessor. a. m. 269. alias 223. & Rupert. rub. de rescript. num. 1. inducit iplo iure priuationem beneficiorum. Sed communis sententiam contrariam defendit vt nullum peritium, quantumvis grauissimum, inducat priuationem beneficiorum iplo iure: quia nullo textu cautum expressit est: sic Glossa, in cap. quoniam de iure iurando, & communem esse fatentur Decius, Abbas, Felin. in cap. 2. de rescript. Couarr. in cap. quoniam passum 1. n. 5. 7. n. 3. Suarez, de relig. 2. tract. 3. cap. vlt. num. 6. 17. 21. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 18. vers. quarto. Garc. 11. p. cap. 10. n. 167. & alij apud ipsos. Adde. Neque ob quodlibet plurius beneficiorum priuatio imponi debet, sed ob peritium in iudicio: sic Staphil. de lister. grat. tit. de variis modis vacationis. §. quando quis veniat priuandus beneficio, a. num. 6. Rebuff. de pass. possessor. num. 268. alias 221. Bernard. Diaz. pract. cap. 92. §. Garcia num. 168.

9 Septimum est crimen blasphemiam, quod tempore antiquo inducebat priuationem beneficiorum, non iplo iure, sed per sententiam, iuxta textum, in cap. si quis per epistolam. 22. quest. 1. Sed non ad omnem blasphemiam extendebatur, sed solum ad eam, qua Deum, & Sanctos nefasius maledicis impetebat. At nouissimo iure Concilij Lateranens. sub Leone X. sess. 9. sic statutum est. Quicumque Deo palam, seu publice male uixerit, contumeliosissime, atque obscenis uerbis Dominum nostrum Iesum Christum, vel gloriosam Virginem Mariam eius genitricem expresse blasphemauerit, si Christianus, vel sacerdos fuerit, eo ipso quo delicto busmodi fuerit conuictus, etiam beneficiorum quacunque habuerat: fructibus vnus anni mulctetur; & hoc si pro prima vice: pro secunda vero si ita deliquerit, & conuictus, ut praefertur fuerit, si vnicum habuerit beneficium, eo priuatur; si autem plura quod Ordinarius maluerit, id dimittere cogatur. Quod si tertio eius scelera arguatur, & conuincatur, dignitatibus, & beneficiis omnibus quecumque habuerit eo ipso priuatus existat, ad eaque ulterius obtruncanda inhabilis reddatur eaque libere imperari, & conferri possint. Ex quibus uerbis manifeste constat blasphemum nonquam priuari iplo iure beneficiis, quousque criminis sententia declaratoria accedat, & hoc in tertia condemnatione. Nam in secunda sententia vnico beneficio priuari potest, in prima vero fructibus vnus anni tantum.

10 Octauum est crimen falsi in litteris Apostolicis commissum. Qui enim per se, vel alios vitium falsitatis exercuerit cum fauoribus, & defensoribus suis excommunicatione innodatur, & omnibus officiis, & beneficiis Ecclesiasticis si clericus est, perpetuo priuatur, vt expresse deciditur in cap. ad falsarium, de crimine falsi. At prius debet in iudicio conuinci; vt elate denotant illa uerba textus, qui falsarii sui rim deprehensi. Qui vero sub nomine Pontificis litteris falsis, ab alio impetratus vli fuerint, si clerici sint, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis spoliantur; in quo clare insinuat sententiam declaratoriam pretercedere debere hoc spoliium. Idem statutum de his, qui falsas litteras impetrant. Vide Bernard. Diaz. pract. cap. 117. num. 4. Rebuff. pract. 3. p. tit. de modis amittendi beneficia n. 4. Gonzal. gloss. 15. num. 73. Garcia 11. p. de benef. cap. 10. num. 170. Barbosa alleg. 57. num. 23. Azor. 2. part. in sit. moral. num. 7. cap. 12. q. 1. vers. 2.

11 Nonum est crimen intrusiois, ratione cuius vacat non reliqua beneficia antea legitime habita, sed solum illud beneficium. Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars 1. l.

cium, cuius possessionem violenter occupas, & simile si quod habes, quod tamen intelligendum est in beneficiis curatis: sic deciditur in cap. cum qui de prebend. in 6. cum qui beneficium cui animarum cura impendit, vi occupat, seu te scilicet inuultu intrudat in eo, decernimus iplo iure fore priuatum beneficio, quod cum cura similij primitus obtinebat. Insuper subiungit Pontifex, vt violenti qui auctoritate, (vel melius temeritate) propria occupare dignitates, personatus, aut alia quacumque Ecclesiastica beneficia non videntur, eo ipso ius, si quod in dignitatibus, personatibus, & beneficiis occupatis taliter, vel ad ea ipsis fortitan competebar amittant. Vide Gonzal. gloss. 15. n. 58. & gloss. 57. n. 46. Lessius de instit. lib. cap. 34. num. 187. Barbosa allegat. 57. n. 220. Farinac. pract. 6. p. q. 175. a. n. 64. Couarr. lib. 3. var. cap. 16. n. 6. & alios. At idem est, si electus, vel praesentatus ante confirmationem, vel institutionem per se, vel alium te ingesseris, & administraueris ius, quod per electionem, vel praesentationem acquisisti, eo ipso amittis, & beneficium vacat sicut prius textus est, in cap. auaritia 5. de electione in 6. Sed haec non est propria vacatio, cum ius in beneficio non habetas, sed ad beneficium. Gonzal. gloss. 15. num. 52.

12 Decimum est crimen inobedientiae, sed non ob quamlibet inobedientiam, & praecceptorum transgressionem beneficiorum priuatio imponitur, nec imponenda est, vt de se constat. Imponitur ergo hac priuatio primo ob transgressionem sequenti impositi vigore sententiae eius in collect. decis. par. 1. collect. 223. in fine. Barb. all. g. 57. n. 223. Precedit hac decisio de quolibet beneficio, sub quo etiam pensio comprehenditur: quia est constitutio in fauorem sequentium litigantibus vtiles, & in executionem sententiae definitae lae: sic Barbosa loco allegato, Qui ergo hoc sequellum ab Ordinario imponendum impeditur, vel fructus sequentibus praesumpserit occupare, beneficium super quo sequellum apponitur, amittit: sed non relicta beneficia si qua habet, quia de illis non loquitur extr. Vt autem locum habeat haec pena, debet sequellum imponi vigore sententiae definitae non interlocutoriae, & lae in Romana curia, non extra. Glossa & omnes dicta clem. verbo dimittaxit. Item in causa beneficii super petitorio, vel possessorio, non in causa attentatorum. Lancel. de attentat. 3. p. c. 28. n. 243. Gonz. gloss. 15. n. 60. Riccius collect. 223. v. s. limitata. Barbosa alleg. 57. n. 221. Debet deinde sequellum esse appositum super beneficio; non super membro, vel re ipsius, Riccius & Barbosa supra. Denique sententia fetri debet contra possessorem non triennalem, contra hunc enim sequellum imponi non potest. Gonzal. §. 7. proem. a. 72. Barbosa loco allegato.

13 Secundo, imponitur priuatio beneficiorum incompatibilium, eo quod beneficiatus iusto impedimento cessante noluerit cotam Ordinario monitus, & requisitus ostendere titulum dispensationis, ratione cuius illa beneficia incompatibilia retineat: habetur expresse, cap. ordinari. in 6. & ibi gl. & licet in ea constitutione solum de retinente plures dignitates, personatus, & beneficia curata fuerit sermo. At concilium Trident. sess. 7. cap. 5. vbi haec pena priuationis innouatur, ad quolibet beneficia incompatibilia extendit, ibi Ordinarij locorum quocumque plura curata, aut alia incompatibilia beneficia Ecclesiastica obtinentes dispensationes suas exhibere districto compellant; & alius procedant iuxta constitutionem Gregor. X. in concilio Lugdunens. qua incipit Ordinaria, &c. Haec priuatio beneficiorum non quibilibet beneficiis imponitur, sed illis tantum, quae abque dispensatione retineri non possunt, eo quod dispensatione non ostensa, conuincitur illegitime retineti. Neque ad negandam hanc dispensationis ostensionem se potest beneficiatus tueri regula triennali: quia haec regula non procedit in beneficiorum pluralitate ob titulum in sectum. Barbosa alleg. 57. n. 224.

14 Tertio, ob crimen inobedientiae commissum in alienatione rerum Ecclesiae, & beneficij absque solemnitate praecripta in extrauag. ambrosiana, de rebus Eccles. non alienand. vacant iplo iure beneficia, quorum bona sine debita solemnitate fuerunt alienata, debent tamen alienantes esse Episcopi, & abbatibus inferiores. Nam abbatibus, & Episcopis alia pena imponitur; quae omnia constant in suprad. extrauag. esto in opinione plurium Doctorum recepta non sit, vt tract. 12. in fine diximus.

15 Quarto, vacant beneficia illius, quorum administratione se ingerit ab illis suspensus, c. 1. §. fin. & cap. cupientes, de electione in 6.

16 Quinto, si possessionem apprehenderit beneficij tibi a Pontifice collati ante litterarum expeditionem, vacat tibi beneficium obtentum, imo & reliqua alia si habetas: sic constitutum est a Iulio III. 22. Maij 1557. Gonzal. alios referens, gloss. 14. num. 98.

Sexto, si prouisus ad Ecclesiam parochialem non promoueris intra annum ad Sacerdotium, vacat beneficium parochiale, cap. licet canon. de electione in 6. Quod qua ratione intelligatur diximus, cum de obligatione suscipiendi ordinem ageremus.

17 Septimo, si resignationem beneficiorum non publicaueris iuxta formam constitutionis Gregor. XIII. de publicandis resignationibus; quae est 87. illius Pontificis, vacat tibi beneficium resignatum, & ita efficaciter vacat, vt nulli tironis

comprehendatur sub clausula, vel alio quouis modo vacationis, sed necessario exprimendus sit, ut aliis relatis docet Gonzal. gloss. 15. num. 86.

18 Octavo si scripturas spectantes ad cameram Apostolicam inciderit retineas, vel illas non reueles cum scias, beneficiis ipso iure priuatis: habetur constitut. 14. Iulij III. incipiente *istam accepimus*, edita vlt. Aprilis 1552. Et idem est si bona palatii Apostolica detineas, neque restituas, iuxta constitut. 6. Alexand. VI. & constitut. 1. Clement. VII. Gonzalez gloss. 15. num. 99.

19 Nono, si habitum clericalem non assumes, vel iugiter non deferas, vacant ipso iure beneficia, & pensiones ex constitut. Sixti V. incipiente *cum sacrosantum*, sub 5. Idus Ianuarij 1588. tamen si spectato iure communi in *clm. 2. de vita & honest. cleric.* & Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. monendus prius eras, & si monitus non obediens ad certum tempus suspensus manes. Gonzal. gloss. 15. num. 56. Augusti. Barboza alleg. 57. n. 217. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 17. quest. 1. vers. *decimumquartum*.

20 Decimo ob non seruatum decretum Pontificis in prouisione positum vacant ipso iure beneficium acceptum. Quia videtur sub hac tacita conditione concedi, veluti si Pontifex concedat tibi beneficium, & in ipsa collatione decretum apponat, vt primum beneficium obtentum in illius manibus infra sex menses dimittas, vel pensionem soluas, vel literas expeditas, aut aliud quidpiam facias, alioquin vacet secundum eo ipso, si conditionem non impleas, rescinditur collatio, & beneficium à solo Pontifice impetrari potest. Ad idem est decretum contentum in prouisione facta à Cardinalibus de beneficiis referuatis excedentibus valorem 24. ducatorum. Nam sic prouisi intra quatuor menses, si citra montes iuerint, & intra octo, si vltra, teneantur à die factæ collationis sequuta possessione pacifica nouas prouisiones à Sede Apostolica obtinere: alias beneficia sic obtepta vacant, & tanquam demou vacantia possunt à Pontifice impetrari. Et idem est si per ipsos prouisos steterit, quominus possessionem pacificam non habeant: sic latè, & optime Gonzal. gloss. 15. à num. 109.

Exculatis ab hac pœna priuationis, & ab obligatione primum beneficium dimittendi, si adit institutus, ob cuius causam non potes pacificè beneficium possidere: sic relato Achille, & Mandos. Gonzal. num. 115. & 116. Secundo si accepta possessione, antequam finiatur tempus dimittendi, super possessione, vel titulo beneficii acquisiti molesteris. Gonz. num. 117. quia ex superueniente molesta videtur dubium ius, & periculum. Tertio in prouisione Cardinalium excusati potes ab obtinenda noua prouisione Pontificia, & à pœna priuationis, si ignoras beneficium acceptum referuatum esse. Debet tamen referuatio esse talis, quæ probabiliter ignorari posset, qualis est vacatio per obitum cubicularij, aut alterius officialis Cancellariæ. Gonzal. num. 113.

Vndecimo, vacant beneficium ipso iure ob non seruatum formam traditam in Trident. sess. 24. cap. 18. & in constitut. 32. Pij V. quæ incipit, in conferendis. sub data 15. Kal. April. an. 1566. Sed hæc non est propria vacatio, sed potius beneficii non consecutio, eo quod illius prouisio irrita sit, & nulla.

21 Vndecimum crimen, ob quod beneficia vacant est simulatio, quæ contingit, si pro obtinendis beneficiis te ipsum pro alio examini supponas: habetur in constitut. 33. Pauli IV. quæ incipit *inter ceteras* edita 26. Nouemb. 1557. quamque ad verbum refert Gonzal. gloss. 15. à n. 90. & per quam constitutionem omnia beneficia simulantis vacant ipso iure.

22 Duodecimum crimen inducens beneficiorum vacationem est concubitus. Sed hoc crimen quantumcumque graue sit, & scandalosum, non inducit ipso iure hanc pœnam, sed est imponenda per iudicem. At priusquam hæc pœna à iudice imponatur, monendus est clericus: quod si monitus non se abstinuerit, tertia parte fractuum, obuentioem, ac prouentum beneficiorum quorumcumque, & pensionum ipso facto priuatur, quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicentur: si vero in delicto eorum cum eadem, vel alia femina perseverans secundæ monitioni adhuc non paruerit, non tantum fractus omnes, ac prouentus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittit, qui prædictis locis applicentur, sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinatus etiam vti Sedis Apostolicæ delegatus arbitrabitur, suspenditur. Et si ita suspensus nihilominus eas non expellat, aut cum illis etiam versetur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo priuatur, &c. sic Trident. sess. 25. c. 14. de reform. Concubitus delicti continuationem petit. Item ad hanc pœnam debet delinquens esse tunc monitus, *c. si quisquam. & c. si autem. De cohabit. clericor. & mulier.* Verum si iudex in sua præsentia delinquentem moneat, vnica monitio triax æquiualeat, ex *rex. in leg. 2. Cod. quomodo & quando iudex. &c.*

Hæc autem procedunt de concubitu cum ea, quæ nullo vinculo consanguinitatis, affinitatis, vel religionis ligata est. Nam si aliquam ex his circumstantiis habeat, non est necessario supradictis oïdo seruandus, sed deponi poterit, & beneficiis priuati, vt latius Gutier. *can. quæst. lib. 2. c. 7. à n. 13.*

23 Decimum tertium crimen priuationem inducens est fo-

domia: sed non inducit illam ipso iure, sed per sententiam clericis de excessib. prælator. ibi: *deiciatur à clero.* Bernard. Daza. *pract. cap. 80. alias 86. Staphileus rj. de variis modis vacat. 6. quando quis veniat priuandus beneficio. num. 4. Azor. 2. lib. 7. cap. 18. quest. vlt. Garc. 11. p. cap. 10. num. 102. Et constitutio tamen 70. Pij V. beneficiis ipso iure priuati sunt hoc crimen exercentes, quod verum exercentes, indicat vsum, & consuetudinem, ac prouide in vno, vel altero concubitus locum non habet, vt ex Azor. Garcia, & aliis ab eo relatis constat, imò neque in hac parte videtur hæc constitutio recepta. Cuius vero pollutionis, bestialitatis, & similibus, est dignum sit priuatione beneficiorum, non tamen ipso iure illam irrogat.*

24 Pro complemento eorum quæ dicta sunt, inquires quo loco beneficia vacare censenda sunt, quæ per delictum vacant?

Breuitè respondeo, si delictum vacationem inducit ipso iure eo loco beneficia vacare, quod delictum commissum est; quia ibi est formalis causa vacationis: si vero delictum ipso iure vacationem non inducit, sed per sententiam, ubi sententia delictiua pronuntiata fuerit, ibi est censenda vacatio.

§. IX.

Qualiter beneficium extingui, supprimique possit.

- 1 Quæ sit beneficii suppressio, & quæ causa ad illam requiratur.
- 2 Episcopus cum consensu capituli hanc suppressionem facere potest.
- 3 Quæ requirantur ad hanc diminutionem.
- 4 Mensa Episcopali, aut capitulari non potest Episcopus applicare beneficia suppressa.
- 5 Quid dicendum in præbendis, quarum numerus à Sede Apostolica confirmatus est.

1 Sæpè conueniens est beneficia ad minorem numerum reducere, eo quod redditus tenues sint, & insufficientes ad beneficiarios honeste alendos; illa ergo reductio vocatur beneficii extinctio, & suppressio; quia exinde beneficium non est, sed eius redditus ad vsum aliorum beneficiorum applicantur.

Debet autem ad hanc suppressionem, & reductionem legitima causa intercedere; *cap. ex parte de constitutionib. quæ vbi alia est, nisi prouentuum diminutio: si namque probatum non fuerit redditus ita diminutos esse, vt insufficientes sint ad beneficiarios honeste alendos, cultumque diuinum ritè peragendum, nequaquam poterit alius à Pontifice numerum beneficiorum minuere: sic Augusti. Barboza 3. p. de potest. Episc. alleg. 67. n. 5. cum Felin. in *cap. consuetudines, num. 1. de reform.**

2 Posita vero, & probata hæc fructuum diminutio potest Episcopus cum capituli consensu in cathedralibus Ecclesiis, & Collegatis insignibus præbendas ad paciore numerum reducere, vt distributiones augeantur, *cap. cum accessisset, de consuetud. & ibi Abbas n. 4. & 9. Felin. n. 17. Decius n. 43. Azor. 2. p. in sit. mor. lib. 6. cap. 30. quest. 12. Garcia 11. p. de tem. c. 1. num. 2. Barboza alleg. 67. n. 1. Nomine Episcopi solus Episcopus comprehenditur: neque enim Abbati exempto habenti iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem licet cum consensu sui capituli præbendarum numerum in distributiones quotidianas infundendum diminueret: id enim Episcopi rationatum est à Trid. sess. 24. cap. 15. de reform. & decim referit Barboza, ibi n. 2. & 5. allegat. 67. num. 4. Capitulum vero, cuius consensus expostulatur, est tum Cathedralis Ecclesiæ, *clm. 2. de rebus Ecclesiæ non alienandis*, tum illius Ecclesiæ in qua præbenda supprimi debet: sic Barboza referit decim à facta congregatione. Hic capituli consensus potest post diminutionem interuenire: quia in eius gratiam cauetur expostulatio Stephan. Gratian. *disceptat. forens. c. 278. n. 30.* Quare nullus poterit nullitatem vnionis ob defectum huius consensus opposere, cum solum capitulo id concedatur: sic Gratian. *supra. Barboza in remissionib. concil. dicto cap. 15.**

3 Vt ergo hanc potestatem diminuendi præbendas Ecclesiarum Cathedralium, & Collegatarum insignium ad distributionum augmentum, Episcopus exerceat, debet consistere non potuisse aliquot simplicia beneficia eis vnire. Nam Trident. sess. 24. c. 15. de reform. hoc remedium prius tentandum esse decreuit, vt colligitur ex illis verbis, *vel si hæc ratioe (scilicet per vnionem aliquorum beneficiorum simplicium) prouideri non possit aliquibus ex iis suppressis, &c.* Deinde debet interuenire patronorum consensus, si præbende sint de iure patronatus laicorum. Et præterea fructus præbendarum præbendi sunt esse ita tenues, vt nequaquam ex illis reuic pars deduci possit pro quotidianis distributionibus. Alias non potest Episcopus supprimere præbendas pro augendis distributionibus quotidianis, sed necessitas vbi debet remedium præcripto à Trident. sess. 21. cap. 3. de reform. Pro fabrica vero Ecclesiæ, aliorumque piorum operum potest Episcopus si iusta causa intercedat beneficia simplicia, aialique